

Teckenspråkstolkning tas bort i Slovakisk teve

27 juni 2024

Foto: Facebook – komisar.sk

Vår DJE-partner i Slovakien, Správy SPJ, berättar att döva i Slovakien upprörs över den försämrade tillgängligheten för döva hos tv-kanalen TA3.

Správy SPJ berättar att Slovakiens största tv-kanal TA3 har haft slovakisk teckenspråkstolkning och undertextning i sina program tidigare, men nu tagit bort teckenspråkstolkningen. I stället erbjuder de nu endast AI-undertextning i sina program. Det har skapat frustration hos döva i som nu framfört sina klagomål till Slovakiska Dövförbundet. Förbundet har därför begärde ett möte med TA3.

Ordföranden för Slovakiens Dövförbund, Jana Barčák Filipová, närvarade vid mötet tillsammans med tjänstemän från Ombudsmannen för personer med funktionsnedsättning samt representanter från TA3.

Jana fick där möjlighet att berätta om den frustration som döva upplever efter borttagandet av teckenspråkstolkningen. Hon lyfte också fram att AI-undertextningen inte översätter allt eller gör korrekta översättningar. Jane bad TA3 att tänka om och återinföra teckenspråkstolkning i deras program.

Nu återstår det att se om TA3 lyssnar på sina döva TV-tittare och återinför teckenspråkstolkningen i sina kommande program eller om de fortsätter att enbart erbjuda sina AI-undertextningar.

Skrivet av Juraj Holéczy, Správy SPJ

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Döva involverade i stort narkotikahärva i Bangkok

27 juni 2024

Foto: Adobe stock

Polisens i Bangkok, Thailand har jobbat under täckmantel och utfört en stingoperation för att stoppa en narkotikahandel. Vid operationen arresterades en 53-årig döv kvinna, misstänkt för att ha använt andra döva för att distribuera metamfetamin.

Polismyndigheten i Bangkok fick ett tips om att ett knarkhandelsgäng använde döva individer för att leverera droger utan att involvera säljare. Den 10 maj genomförde därför polisen en så kallad stingoperation där de gick under täckmantel. De kontaktade en säljare och låtsade vilja köpa kristallmetamfetamin. Köpet skulle ske i Silent Community som är en lokal där döva brukar vistas. Efter en timmes övervakning anlände en thailändsk man på motorcykel och överlämnade en påse kristallmetamfetamin till polisen. Mannen kunde inte svara på polisens frågor och använde endast teckenspråk. Senare löste de kommunikationen genom att använda papper och penna.

Undersökningsteamet stötte på stora utmaningar på grund av mannens oförmåga att kommunicera verbalt. Metoden att använda döva individer för att leverera droger är ovanlig, så teamet fick tillbringa över två veckor med att samla ytterligare bevis. Bland bevisen framkom en misstänkt person, Prayoon, en döv kvinna. Teamet hade spårat henne under en längre tid innan de till slut kunde gripa henne. Vid arresteringen upptäckte polisen bilder i Prayoons telefon som visade droganvändning bland andra döva. Dessutom hittades kontaktuppgifter till misstänkta narkotikakurier samt meddelanden som indikerade regelbunden narkotikaförsäljning.

Under förhör erkände Prayoon alla anklagelser och medgav att hon sålt metamfetamin, men förnekade att ha sålt kristallmetamfetamin. Hon hävdade att hon tvingades att sälja droger och insisterade på att hon inte lurade andra döva att distribuera droger. Prayoon menade att deras deltagande var frivilligt och avslöjade namnen på två framstående distributörer inom narkotikahandeln, men vägrade ge ytterligare detaljer av rädsla för att förlora sina vänner.

Prayoon står nu anklagad för att ha konspirerat med andra för att begå allvarliga narkotikabrott och för att sälja droger.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Europas största kulturfestival för döva närmar sig

27 juni 2024

Foto: Clin d'Oeil

Många döva kulturintresserade kommer att åka till Reims i Frankrike för att delta i Europas största kulturfestival, Clin d'Oeil, som pågår den 4-7 juli. Festivalen har kommit att bli ikonisk för döva och teckenspråkiga personer från hela världen eftersom den samlar en rad olika föreställningar, utställningar, föreläsningar och andra kulturarrangemang med besökare från hela världen.

Sedan 2003 har tusentals besökt Clin d'Oeil som i år har sin 11:e upplaga. Varje gång erbjuder festivalen nyheter och i år kommer de att ha ett musikaliskt laboratorium samt ett "Safe Space" som är en zon där vissa personer, kvinnor, rasifierade personer, HBTQI+, kan känna sig trygga.

I år är 96 föreställningar planerade. Föreställningarna bjuder på stand-ups, VV (Visual Vernacular) och magishower bland många andra. I år finns två teaterföreställningar som uppmärksammar dövblinda, dels det svenskfinska bidraget *Frans*, dels det kanadensiska bidraget *Usher: Not The Singer*.

En annan nyhet som introduceras är Slam Sign, en tävling i teckenspråkig slampoesi där deltagarna valts ut i förväg och där de först kör kvältävlingar följt av en final.

En filmtävling kommer att arrangeras där 30 filmer från hela världen tävlar om fem

priser: bästa film, regissör, skådespelerska, skådespelare och animationsfilm. Jurymedlemmarna består av kända döva skådespelare, regissörer och direktörer, bland annat Nyle DiMarco och Lauren Ridloff.

I år kommer festivalen att erbjuda mer än 20 föreläsningar och paneldiskussioner från 15 olika länder, samordnade och modererade av Colin Allen, tidigare ordförande för Dövas Världsförbund (WFD) och Ronit Laquerrière-Leven, vice ordförande för Frankrikes Dövas Riksförbund. Ämnena som tas upp under årets föreläsningar handlar om bland annat social rättvisa, rättigheter, ekonomi, ny teknik, feminism, dövkultur och inkludering.

Teckenrapport vill även meddela att EU-projektet "Deaf Journalism Europe" kommer att skicka ett team till Reims för att filma festivalen. Från Sverige kommer Kenny Åkesson att åka. Teamet kommer publicera sina filmer på internationella tecken och engelska via Deaf Journalism Europes hemsida, dessutom går de att se via Teckenrapports kanaler.

Skrivet av Laura Guernalec, MédiaPi

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Ford samarbetade med brittiska dövförbundet i en reklamfilm

27 juni 2024

Foto: BDA

Ford i Storbritannien har inlett ett samarbete med det brittiska dövförbundet (BDA) för att i en reklamfilm visa hur den nya handsfree-assisterade körtekniken kan hjälpa döva. Reklamen använder sig av en trend på sociala medier där döva personer tolkar populära låtar på brittiskt teckenspråk (BSL). Låten som Ford valt för reklamen är "Express Yourself" som betyder uttryck dig själv.

Den nya kampanjen, som lanserades i måndags den 24 juni, har utvecklats i samarbete med BDA och lyfter fram framtidens körning genom Fords handsfree-assisterade körteknik. Samtidigt uppmärksammas BSL.

År 2023 blev Ford den första biltillverkaren att introducera "hands-off, eyes-on" som är en avancerad körassistans-teknik. För att visa tekniken och de olika förarna som kan använda verktyget, visar kampanjen personer som använder teckenspråk. Kärnan i kampanjen är reklamfilm som visar BSL-influencern Charis och den döva artisten Lisa Kelly som tecknar låten Express Yourself i handsfree-assisterat körläge. För att öka medvetenheten samarbetar Ford och BDA med influencers som sjunger på teckenspråk för att skapa ytterligare innehåll och uppmuntra följare att lära sig tecknen från musikvideon och dela den vidare.

Catherine Blee, direktör för personbilar på Ford i Storbritannien och Irland, uttryckte stolthet över projektet med BDA och betonade vikten av teknik som underlättar för döva och hörselskadade att kommunicera medan de kör. Rebecca Mansell, VD hos BDA, betonade att kampanjen tar ett steg mot att göra döva till mer jämlika medborgare.

Kampanjen körs nu på brittiska Fords Instagram, TikTok och YouTube.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Audism är en form av våld!

27 juni 2024

Foto: Äkta man

Projektet "Äkta Man" påbörjades augusti 2020 och avslutades juni 2024. Projektet har arbetat för att förebygga våld och skapa medvetenhet om mansnormer bland döva, hörselskadade och dövblinda individer. Projektet hade nyligen en avslutningsfest i Stockholm. Det nya projektet "Äkta Man - Forum" är en fortsättning på det föregående projektet och pågår nu fram till årsskiftet.

Projektavslutningen markerade både ett avslut och en ny början för fortsatt arbete inom området. Äkta Man-projektet var ett samarbete mellan RFSU Stockholm (huvudägare) och organisationerna SDUF, SDI samt Riksteatern Crea. Äkta Man Forum-projektet är finansierat av Jämställdhetsmyndigheten där SDI är huvudägare och samarbetar med Helsingfors universitet, RFSU Stockholm och Riksteatern Crea. I detta projekt har de använt forumteater som metod. Genom forumteatern har deltagarna fått öva på att hantera verkliga situationer för att förebygga våld. På så sätt har projektet skapat arenor för samtal och reflektioner kring maskulinitetsnormer. De utvecklade metoderna kan nu implementeras i framtida initiativ för jämställdhet och våldsprevention inom dövrörelsen. Nu marknadsför projektet en höstturné och en kommande handbok om forumteater.

Vid avslutningsfesten lanserades rapporten "Audism som en form av våld", skriven av Julia Grahn. Rapporten finansierades av SDUF och Arvsfonden. Rapporten fokuserar på hur audism som en form av våld kan få allvarliga konsekvenser för döva barn, särskilt om de inte har tillgång till teckenspråk. Utan teckenspråk och andra språkliga resurser kan barns språkutveckling och socialisering bli fördröjd. Att förbjuda teckenspråk kan skada barns utveckling och betraktas därför som våld. Integration av döva barn i hörande skolor utan adekvat stöd kan ses som symboliskt våld, eftersom det förstärker föreställningen om döva som mindre värda och underordnar dem hörande normer. Undervisning på tal i stället för teckenspråk förnekar dövas naturliga språk och förstärker den hörande kulturens överlägsenhet. Användning av hörapparater och talterapi bidrar också till uppfattningen om tal som överlägset teckenspråk.

I rapporten framgår att bristande tillgång till samhällstjänster, utbildning och arbetsmöjligheter påverkar dövas utveckling och hälsa negativt. Audism ökar alltså sårbarheten för döva, särskilt bland barn och kvinnor med utländsk bakgrund. Bristen på teckenspråk och information ökar deras utsatthet och försvårar möjligheten att söka hjälp. Strukturella hinder inom hälso- och sjukvård, som är anpassade för hörande, begränsar också dövas möjligheter och kan leda till isolering och psykisk ohälsa.

För att motverka audism behövs större kunskap om teckenspråkets historia och kultur, vilket leder till ett mer inkluderande samhälle. Det är viktigt med teckenspråkig utbildning från tidig ålder och tvåspråkiga miljöer. Döva barn bör inte integreras med hörande barn utan tillräckligt stöd. Samhället bör skapa teckenspråkiga arbetsplatser och införa tydliga riktlinjer för att bekämpa audism.

Till sist men inte minst är det viktigt att lyssna på teckenspråkiga individer. Teckenspråkiga individers behov och insikter är ovärderliga för att utforma policys och åtgärder.

Mona Riis och Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Region Gävleborg dömd för diskriminering av döv kvinna

27 juni 2024

Foto: DO

En döv kvinna har blivit diskriminerad efter att ha nekats tillgång till tolk vid sina vårdbesök i Region Gävleborg. Diskrimineringsombudsmannen (DO) har nu begärt att regionen ska betala 50 000 kronor i diskrimineringsersättning till kvinnan.

Kvinnan, som vid flera tillfällen uppsökt vård inom regionen, hade inför sina planerade besök fått information om att teckenspråkstolk skulle vara tillgänglig. Trots detta saknades tolk vid samtliga besök, vilket negativt påverkade hennes möjligheter att kommunicera med vårdpersonalen.

DO har konstaterat att kvinnan missgynnats genom att inte få tillgång till vård på jämförbara villkor som en person utan hennes funktionsnedsättning. Myndigheten anser därför att detta utgör diskriminering i form av bristande tillgänglighet.

– Möjligheten att kommunicera obehindrat vid vårdkontakter, särskilt vid allvarlig sjukdom, är oerhört viktig för individer och för vårdens kvalitet. I det här fallet har patienten missgynnats genom att inte få vård på jämförbara villkor, vilket orsakat obehag och kunnat få allvarliga konsekvenser. Ett vårdbesök är en situation då en person är helt beroende av att vården möjliggör kommunikation, säger Vanessa Grapenstedt, processförare på DO, i ett pressmeddelande.

DO begär nu att Region Gävleborg betalar 50 000 kronor i ersättning till kvinnan som kompensation för den diskriminering hon utsatts för.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

På ett nyöppnat kafé i Japan använder gästerna inte tal

27 juni 2024

Foto: Envato Elements

I Japan har ett nytt kafé öppnat i stadsdelen Nakazaki. Kaféet heter Shojo och har ett koncept där de uppmuntrar samtliga besökare att inte använda tal. I stället kommunicerar kunderna genom teckenspråk, skrift eller gester. På så sätt vill kaféet vara en plats där döva och hörande kan mötas på lika villkor.

Kaféet, som sysselsätter främst döva och hörselskadade personer, vill på så sätt ge besökarna en annorlunda och avkopplande upplevelse. Menyn erbjuder japanskt Matcha te och säsongsbetonade Wagashi som är traditionella japanska sötsaker. Kunderna kan också vara med vid teceremonier med vägledning från personalen. Några i personalen erbjuder även informella lektioner i teckenspråk över en kopp te. Ägaren, Haruna Matsumoto, inspirerades av ett liknande kafé i Vietnam och hoppas kunna öppna fler verksamheter där funktionshinder inte är ett hinder, inklusive ett kafé med rullstolsanpassade sittplatser.

Inne i kaféet finns en vägg där besökarna kan sätta fast post-it lappar med kommentarer. På en av lapparna står att en besökare var nervös innan denne gick in, men glad att ha haft modet att göra det.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Modersmålsundervisning i svenskt teckenspråk läggs ner i Örebro

27 juni 2024

Foto: Örebro kommun

Upprörda föräldrar i Örebro kommun har fått ett brev som meddelar att kommunen inte kommer att bedriva modersmålsundervisning i svenskt teckenspråk från och med i höst. Anledningen är att Skolverket inte har någon kursplan för svenskt teckenspråk som modersmål. För att kunna bedriva modersmålsundervisning behöver man följa en kursplan som finns på Skolverket. Där finns det bland annat kursplaner för modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk och i övriga modersmål som har ett skriftspråk. Det är just vid det sistnämnda som svenskt teckenspråk faller, eftersom teckenspråket inte har något skriftspråk.

I det informationsbrev som vårdnadshavare till barn med svenskt teckenspråk som modersmål fått från Örebro kommun framgår att den undervisning som bedrivits hittills inte är baserad på de gällande styrdokumenterna för ämnet.

Teckenrapport har tagit del av beslutsprotokollet från Örebro kommuns Förskole- och grundskoleförvaltningen (Gn 1219/2024). Där står att undervisningen hittills har skett genom anpassningar av kursplanen för teckenspråk för hörande, inom ramen för elevens val. Dock påpekas det i protokollet att det finns omfattande skillnader mellan denna kursplan och kursplanen för modersmål, vilket innebär att eleverna fått betyg i ett ämne som de inte undervisats i. Även specialskolans kursplan för teckenspråk har använts, vilket inte är tillåtet utifrån att det är en annan skolform än grundskola och gymnasium. I protokollet står också att förvaltningen har tagit kontakt med Skolverket för att undersöka möjligheterna att följa riktlinjerna och erbjuda teckenspråk som modersmål på ett korrekt sätt. Från Skolverkets svar har då framgått att den generella kursplanen för modersmål inte kan användas för modersmålsundervisning i teckenspråk, eftersom teckenspråket inte har ett skriftspråk. Utifrån detta har förvaltningen tagit två beslut; att inte

erbjuda teckenspråk inom ramen för modersmål från läsåret 2024–2025 samt att utreda möjligheten att inom ämnet språkval erbjuda teckenspråk för hörande.

När Teckenrapport ringde till Skolverket för att se vad som gäller, svarade de att kursplanen för modersmål innehåller delar, som till exempelvis läsförståelse och tal, som inte är applicerbara på svenskt teckenspråk. Därför är kursplanen svår att användas i undervisning av svenskt teckenspråk som modersmål. Skolverket säger dock att det är upp till varje kommun att tolka möjligheten att läsa svenskt teckenspråk som modersmål. Skolverket tar därför ingen ställning till hur kommunerna ska tolka eller vilken kursplan man ska använda.

Örebro kommun ser över alternativa lösningar

Dövas Förening i Örebro (DFÖ) har begärt ett möte med Örebro kommun för att bevaka frågan. I augusti ska de få träffa de Sara Tärnqvist, enhetschef för Enheten för flerspråkighet i Örebro kommun samt Katarina Arkehag, förvaltningsdirektör och skolchef. Då ska DFÖ bland annat lyfta fram det faktum att Örebro kommun är Sveriges enda kommun som lagt ned modersmålsundervisningen. Under våren har DFÖ haft mailkontakt med enheten och därigenom fått information om vad kommunens beslut grundar sig i. Kommunen berättar också för DFÖ att de har påtalat behovet till de nationella politikerna att ta fram en ny kursplan för svenskt teckenspråk som modersmål, men att de ännu inte fått gehör.

Teckenrapport har kontaktat Sara Tärnqvist, för att höra vad de gör åt saken. Hon berättar att Skolverket har svarat att de behöver få ett uppdrag från Riksdagen för att kunna bedriva processen att skapa en ny kursplan. Sara säger att kommunen nu planerar att utreda möjligheter att erbjuda teckenspråksundervisning i annan form. Hon nämner att det finns andra kursplaner för svenskt teckenspråk, dock inte inom ramen för modersmålsundervisning. Ett alternativ är att ta fram en egen utbildningsplan för teckenspråksundervisning som ligger inom de ramar som Skolverket tagit fram och sedan göra en ansökan hos Skolverket för att kunna undervisa teckenspråk som ett lokalt tillval. Dock är det inget som kommer att hinna bli klart till höstterminen. Barnen som tidigare sökt modersmålsundervisning i svenskt teckenspråk hos Örebro kommun hänvisas därför nu till Birgittaskolans teckenspråksveckor för CODA. Något som flera föräldrar kontaktat DFÖ och klagat över, då de menar att en platsförlagd vecka per termin inte räcker.

SDR är oroad över utvecklingen

Sveriges Dövas Riksförbund (SDR), har inte hört talas om att någon annan kommun i landet tagit ett liknande beslut och är uppriktigt sagt oroade över utvecklingen som nu kan komma att ske. Därför ser SDR detta som en nationell fråga och gör just nu en övergripande översikt för att få en uppfattning om hur situationen ser ut i övriga landet. En annan sak som oroar SDR är bristen på legitimerade lärare i svenskt teckenspråk, som behövs för att bedriva modersmålsundervisning om kursplanen ska följas korrekt. SDR:s ordförande Åsa Henningsson berättar för Teckenrapport att för att kunna lobba för att skapa en egen kursplan i svenskt teckenspråk som modersmål, behöver vi parallellt lobba för att fler utbildar och legitimerar sig som teckenspråklärare.

Kenny Åkesson och Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

SDR deltar i Almedalsveckan 2024 med fyra fokusområden

27 juni 2024

Foto: SDR

Almedalsveckan är världens största demokratiska mötesplats. Under veckan har partierna i Sveriges regering en varsin partidag, där partiledarna får tala på Almedalens scen. Sveriges Dövas Riksförbund (SDR), kommer att delta under veckan och har där fyra fokusområden som de ska lobba för; Teckenspråkets ställning, Dövas kulturarv, Tolktjänst i arbetslivet samt Dövkompetens.

Almedalsveckan i Visby på Gotland är en mötesplats där politiska partier, offentliga, privata och ideella sektorer tillsammans med media diskuterar samhällsfrågor. Den har sitt ursprung från 1968 när Olof Palme talade till folket och har sedan dess vuxit till en plattform för demokratisk dialog och samhällsutveckling. Med sin grund i de politiska partiernas tal är Almedalsveckan en plats där alla röster och perspektiv kan höras. Samtliga partiledartal kommer

att textas, teckenspråkstolkas och syntolkas, vilket säkerställer att evenemanget är tillgängligt för alla besökare. För de som inte kan närvara personligen finns möjlighet att följa talen via Almedalsveckan Play.

I årets vecka deltar SDR med fyra fokusområden, där det första området teckenspråkets ställning understryker vikten av inkludering och tillgänglighet. För trots att det svenska teckenspråket enligt språklagen från 2009 jämföras med de fem nationella minoritetsspråken, saknar det samma omfattande skydd. Detta leder till marginalisering och diskriminering av döva individer. Under veckan kommer därför SDR:s projekt "Omvända världen" att presentera föreställningen "Audism genom livet" (som lanseras hösten 2024). Projektets syfte är att öka förståelsen bland politiker och beslutsfattare om teckenspråkets betydelse.

Det andra fokusområdet under veckan är dövas kulturarv. Efter flera års arbete har SDR beviljats projektmedel från Arvsfonden för att etablera Dövas Kulturarvcentrum. Syftet är att skapa både ett fysiskt och ett digitalt museum som bevarar och tillgängliggör dövas historia och kulturarv. Projektet betonar att kulturarv är en angelägenhet för alla och en fråga om demokrati och mänskliga rättigheter.

Tolktjänst i arbetslivet är SDR:s tredje fokusområde. Döva diskrimineras ofta på arbetsmarknaden, inte minst genom att arbetsgivare undviker kostnaden för teckenspråkstolkning. Trots Sveriges åtagande enligt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD) upplever döva fortsatt diskriminering. Richard Sahlins seger mot svenska staten i FN-domstolen 2020 underströk bristerna, men problemen kvarstår.

Det fjärde fokusområdet är dövkompetens. SDR framhåller att dövas unika kompetens inom teckenspråk och kultur är en resurs som samhället inte har råd att förlora.

Representanterna från SDR under Almedalsveckan blir: Camilla Attestål, projektledare "Omvända världen", Christina Eriksson, styrelseledamot, Pia Johnsson Sederholm styrelseledamot och Åsa Henningsson ordförande.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Nederländsk HBTQI+-organisation deltar i Canal Pride

27 juni 2024

Foto: Dnieuws

Roze Gebaar, den nederländska motsvarigheten till Sveriges RFSL Regnbågen, kommer att delta i Canal Parade of Pride Amsterdam. Det är en kanalfestival med ungefär 80 båtar som genomförs den 3 augusti. Årets tema för Pride Amsterdam är "Tillsammans", med fokus på tillgänglighet.

Kanalfesten arrangeras för att fira HBTQI+-gemenskapen. Båtarna i paraden kommer att representera allt från små HBTQI+-organisationer till stora företag. Under kickoff-festen för Pride Amsterdam i februari fick Roze Gebaar reda på att deras organisation blivit valda som en av de organisationer som får åka på en av båtarna. Roze Gebaar är den nederländska motsvarigheten till Sveriges RFSL Regnbågen som kämpar för HBTQI+-frågor för döva.

Gerda Kreeft, ledamot i Roze Gebaar, berättade för Dnieuws, vår DJE-partner i Nederländerna, att de blev väldigt glada och att det är viktigt att visa den döva och hörselskadade HBTQI+-gemenskapen för de 500 000 människorna som står längs kanalerna. Gerda berättade också att genom att fira sin identitet som en döv HBTQI+-person med sina likar på en båt kan skapa en trygg plats. Redan nu har föreningen fått ett dussintals anmälningar från personer som vill delta på båten. Anmälningarna är från föreningens egna medlemmar men också döva allierade och internationella döva HBTQI+-individer från nio olika länder.

Är du i närheten av Amsterdam den 3 augusti så kan du passa på att titta på Canal Parade of Pride och vinka till båten med de döva deltagarna.

Jos de Winde, Dnieuws

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com